

ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی
تاریخ امتحان: ۱۳۹۱/۳/۲۲			سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir			دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۱
نمره	سؤالات		ردیف

۱	اصلی‌ترین عامل موسیقی «شعر» چیست؟	الف) تخيّل	۰/۲۵	ت) زبان	ب) وزن	پ) عاطفه
۲	کدام شاعر «غزل عاشقانه» را به اوج می‌رساند؟		۰/۲۵			
۳	دو مورد از موضوعات رایج قالب «قطعه» را بنویسید.		۰/۵			
۴	«سنایی» منظومه‌ی «حديقه‌الحقيقة» را در کدام قالب شعری سروده است؟		۰/۲۵			
۵	قالب شعری «چهار پاره» از چه هنگام در ایران رواج یافت؟		۰/۲۵			
۶	با توجه به تشبيهات موجود در بیت زیر، هریک از واژه‌های مشخص شده؛ کدام یک از پایه‌های تشبيه هستند؟ در این <u>سیلاب</u> غم، دسته‌ی <u>گل</u> ی شاداب را <u>ماند</u> «	گذشت روزگاران بین که دوران شباب ما	۰/۷۵			
۷	تشبيه موجود در بیت زیر را، به صورت یک «تشبيه بلیغ غیراضافی» درآورید. سرها بُریده بینی، بُسی جرم و بُسی جنایت «		۰/۵			
۸	با توجه به بیت «زتاب آتش دوری، شدم غرق عرق چون گل بیار ای باد شبگیری، نسیمی زان عرق‌چینم» الف) چند «تشبيه» در بیت وجود دارد؟ ب) کدام‌یک از تشبيهات به کار رفته در بیت «رساتر»، «مؤثرتر» و «زیباتر» است؟ این «تشبيه» را دقیقاً مشخص کنید. پ) ویژگی مشترک «طرفین تشبيه» را در این نوع تشبيه، بیابید.		۰/۷۵			
۹	با توجه به بیت «نفسی بیا و بنشین، سخنی بگو و بشنو الف) نوع «استعاره» های موجود در بیت را بنویسید. ب) غرض شاعر از کاربرد این «استعاره» ها در بیت، چیست؟		۰/۷۵			
۱۰	با توجه به بیت «تورا ز کنگره‌ی عرش می‌زنند صفير ندانمت که در این دامگه چه افتاده است» الف) یک «اضافه‌ی استعاری» در بیت بیابید و نوع این استعاره را بنویسید. ب) «مشبه‌به» این «استعاره» را مشخص کنید.		۰/۷۵			
۱۱	در بیت زیر «استعاره» ها را بیابید و «مشبه» این «استعارات» را تعیین کنید. کس چو حافظ نگشود از رخ اندیشه نقاب تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند «		۱			
	«ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم»					

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی
تاریخ امتحان : ۱۳۹۱ / ۳ / ۲۲			سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir		دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خداداد ماه سال ۱۳۹۱	
نمره	سؤالات		

۱	«مفهوم» و «قرینه»ی مجاز‌های مشخص شده را بنویسید. چو آتش تیشه می‌زد ، کوه می‌ست در آفتمادم ز مستی بر سر خاک	الف) به یاد روی شیرین <u>بیت می گفت</u> ب) چو آشامیدم این <u>پیمانه را پاک</u>	۱۲
۱	تو مرد زبان نیستی ، گوش باش «	با توجه به بیت «برآشست عابد که خاموش باش الف) «سخن» مفهوم «مجازی» کدام واژه است? ب) نوع «علاقه‌ی مجاز» را با ذکر علت بنویسید.	۱۳
۱	در عبارات زیر دو «کنایه» بیابید که مفهومی یکسان داشته باشند. مفهوم مورد نظر را بنویسید. که ای خواجه دستم ز دامن بدار	الف) چو بشنید بیچاره بگریست زار ب) شبی در بیابان مگه از بی خوابی پای رفتنم نماند. سر بنهادم و شتربان را گفتم: دست از من بدار.	۱۴
۰/۵	در بیت زیر ، تکرار آگاهانه‌ی صامت.....در غنای موسیقی.....بیت مؤثر است. با مردم بی درد ، ندانی که چه درد است»	«از درد سخن گفتن و از درد شنیدن	۱۵
۰/۵	در بیت زیر ، کدام واژه‌ها در پدید آمدن آرایه‌ی «تکرار» مؤثر بوده‌اند؟ از خاک بیش تر نه که از خاک کم تریم «	در بیت زیر ، کدام واژه‌ها در پدید آمدن آرایه‌ی «تکرار» مؤثر بوده‌اند؟ «گفتی ز خاک بیش ترند اهل عشق من	۱۶
۱	در بیت زیر ، آرایه‌ی «تضمين المزدوج» را بیابید و نوع «سجع»‌های به کار رفته را مشخص کنید. که این سخن ، سحر از هاتقم به گوش آمد»	«به گوش هوش نیوش از من و به عشرت گوش	۱۷
۱	در کدام یک از بیت‌های زیر ، آرایه‌ی «ترصیع» وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید. وی مقرر به تو رسوم کمال هم شرع خزیده در پناحت	الف) ای منور به تو نجوم جلال ب) هم عقل دویشه در رکابت	۱۸
۰/۷۵	در بیت «پسر را نشاندند پیران ده / که مهرت بر او نیست ، مهرش بده «واژه‌های «ده» و «بده» با هم جناس ناقض دارند و میان واژه‌های و «جناس ناقص حرکتی» است.	در بیت «پسر را نشاندند پیران ده / که مهرت بر او نیست ، مهرش بده «واژه‌های «ده» و «بده» با هم جناس ناقض دارند و میان واژه‌های و «جناس ناقص حرکتی» است.	۱۹
۱	با توجه به بیت‌های زیر ، «جناس» موجود در میان کدام واژه‌ها ، ارزش موسیقایی بیشتری دارد؟ دلیل خود را بنویسید. از کان و از مکان پی ارکانم آرزوست در دور خویش ، شکل مدوار گرفته‌ای	الف) خود کار من گذشت ز هر آز و آرزو ب) ای آسمان چو دور ندیمانش دیده‌ای	۲۰
	«ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی سوم »		

ساعت شروع: ۸ صبح	رسته: ادبیات و علوم انسانی	سوالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
تاریخ امتحان: ۱۳۹۱/۳/۲۲		سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir	دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۱	
نمره	سوالات	
۰/۷۵	در بیت زیر، میان کدام واژه‌ها «جناس» به کار رفته است؟ نوع دقیق «جناس» را بنویسید. تا تو را خود ز میان با که عنایت باشد	۲۱ « Zahed و عجّب و نماز و من و مستی و نیاز
۰/۵	شاعری قدر تو داند که شعوری دارد « الف) کدام گروه از «جناس» های موجود، هم ریشه هستند? ب) «هم‌ریشگی» واژه‌ها در اصطلاح ادبی، چه نام دارد؟	۲۲
۱	خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید « الف) حضور کدام واژه‌ها در بیت بالا، آرایه‌ی «مراعات نظری» را به وجود آورده است? ب) اشارت داستانی موجود در بیت، سبب پیدایش کدام «آرایه‌ی معنوی» شده است؟	۲۳
۱	در عبارات زیر، آرایه‌های «تضاد» و «تضمين» را با ذکر بخش‌هایی که نشان دهنده‌ی این آرایه‌های است؛ مشخص کنید. الف) الطاف الوهیّت و حِکمت ربویّت به سرّ ملایکه فرو می‌گفت: آنی أعلم ما لا تَعلَمُون. ب) الهم! روا مدار پیدای ما از پنهان ما ناستوده‌تر باشد.	۲۴
۱	در هریک از بخش‌های مشخص شده‌ی اشعار زیر، کاربرد کدام «آرایه‌ی معنوی» آشکار است? الف) به پاس یک دل ابری، دو چشم بارانی پسر است خلوتم از یک حضور نورانی که شعر حافظ شیرین سخن ترانه‌ی توست	۲۵ ب) سرود مجلست اکنون، ملک به رقص آرد
۱	همه را نغمه و ترانه یکی است «	با توجه به بیت «گر هزار است بلبل این باغ الف) کدام واژه «ایهام تناسب» دارد? ب) معانی مختلف این واژه را بنویسید. پ) کدام معنی مورد نظر شاعر است?
۰/۵	کدام آرایه‌ی ادبی، مناسب‌ترین ابزار برای تصویر «جهانی حماسی» است؟ این آرایه را در بیت زیر بیابید. ز تابیدن مهر پهناش بیش	۲۷ « بیابانی آمدش ناگاه پیش
۰/۵		برای مثال زیر، یک علت ادبی بنویسید. « خواندن خروس سحری »
۲۰	« موقّق باشید »	